

11. Beste God

DOELSTELLINGEN

- De kinderen leren dat het gebed een van de meest voorkomende manieren is om contact te zoeken met God.
- De kinderen ontdekken dat het mogelijk is om verschillende gebedshoudingen aan te nemen en formuleren de inhoud die past bij verschillende gebedshoudingen.
- De kinderen leren dat Jezus het Onzevader aan Zijn leerlingen heeft geleerd en ze kunnen dit gebed uitbeelden.
- De kinderen kunnen zelf een gebed schrijven.

(THEOLOGISCHE) ACHTERGRONDINFORMATIE

In deze verdiepingsbijeenkomst maken de kinderen kennis met het gebed als een mogelijkheid om God te ontmoeten en een relatie met Hem te onderhouden. Waarschijnlijk kennen ze de praktijk van het gebed al in hun eigen omgeving en bidden ze zelf ook, al dan niet regelmatig.

Door het beeld van God in de Bijbel zijn we tot op de dag vandaag gewend om God te zien als een persoon die je kunt aanspreken. In de Bijbel wordt op tal van manieren een gesprek gevoerd met God. Abraham ontmoet God, als Hij hem vertelt dat zijn vrouw Sara een zoon zal krijgen. Mozes spreekt met God op de Sinai en ontvangt zo de tien geboden. En de schrijvers van de Psalmen wenden zich tot God en geven er blijk van dat God ook antwoordt. God laat zich echter ook op andere manieren kennen. Als het joodse slavenvolk uit Egypte trekt, trekt God als een wolkkolom voor Zijn volk uit. De profeet Elia leert in de woestijn dat God zich in het zachte ruisen van de wind bevindt. En God vertelt Maria door middel van een boodschapper dat ze Zijn Zoon het leven mag geven.

Omdat het gebed een religieuze praktijk is met duidelijke vormen en waarin God duidelijk wordt aangesproken, wordt in deze bijeenkomst gekozen voor het gebed als voorbeeld van een manier waarop je met God een relatie kunt onderhouden of contact kunt maken. Hierboven werd al duidelijk dat dit niet de enige manier is waarop God zich laat kennen. Maar het is wel een manier die goed kan worden verkend met de kinderen: de vorm is herkenbaar en ze zijn zeer waarschijnlijk bekend met de praktijk. Het is ook een vorm die eigen is aan onze traditie. Hier mogen we de kinderen mee laten kennismaken. Sterker nog: we mogen hen zelfs leren bidden.

Uiteraard is het gebed geen eenduidige manier van contact met God. Er zijn verschillende vormen: formuliergebeden voor bij de maaltijd, gemeenschappelijke gebeden, liturgische gebeden, persoonlijke gebeden, enzovoorts. Ook de intentie van het gebed verschilt, afhankelijk van wat mensen aan God willen voorleggen of met Hem willen bespreken. Het maakt bijvoorbeeld nogal uit of je in een gebed boos tot God wendt of dat je een gebed gebruikt om stil te worden en alle drukte in je leven voor een moment buiten te sluiten. In de gereformeerde traditie is het gebed eerst en vooral een manier om dankbaar te zijn voor het feit dat God de mensen genadig is en Zijn Heilige Geest wil schenken. In het gebed mogen we, zoals we zijn, God vanuit ons hart aanroepen. En we mogen er zeker van zijn dat we dan ook door God worden gehoord (vrij naar zondag 45 uit de Heidelbergse Catechismus).

Jezus leerde Zijn leerlingen bidden door hun de woorden te schenken van het gebed dat wij nu kennen als het Onzevader. Dit wordt door veel christenen ervaren als hét christelijke gebed, dat hen wereldwijd met elkaar verbindt. De kinderen gaan dit gebed verkennen – niet zozeer inhoudelijk, maar door ermee bezig te zijn door middel van gebaren. Zo wordt dit gebed niet slechts iets van woorden, maar van een praktijk waarbij heel het lichaam betrokken is. Dit kan de kinderen helpen om ook hun eigen gebeden te formuleren, nu en later. Bovendien laat het de kinderen zien dat ze een leven van gebed mogen leiden, waarbij ze mogen weten dat er een God is die met ons een levende relatie wil onderhouden.

VOORBEREIDING

Persoonlijke voorbereiding

Neem de achtergrondinformatie bij dit programma goed door. Daarnaast is het wenselijk om je persoonlijk voor te bereiden op deze bijeenkomst. Zo word je zelf ook 'materiaal' voor de bijeenkomst met de kinderen. Hiervoor kun je de volgende vragen gebruiken:

- Op wat voor manier ervaar je of onderhoud je contact of een relatie met God?
- Bid je regelmatig? Waarom wel of niet?
- In een gebed is God het adres van onze woorden en gedachten. Wat betekent dat voor je?
- Bij wat voor soort gebeden voel je je het prettigst? Waarom?
- Voor wie of wat bid je? Kennen je gebeden een vaste inhoud of verschilt dat steeds?
- Is het Onzevader een belangrijk gebed voor je? Waarom wel of niet?
- Beeld het Onzevader voor jezelf uit met behulp van werkblad 11.3. Wat ervaar je bij het uitbeelden? Wat zou je hiervan met de kinderen willen delen?

Draag de bijeenkomst met de kinderen aan God op in een zelfgekozen of zelfgemaakt gebed.

Voer tot slot zelf de opdracht op werkblad 11.1 uit.

Praktische voorbereiding

Geef de kinderen zo mogelijk minstens een week vóór de bijeenkomst een kopie van werkblad 11.1 mee. Vraag hun dan om het werkblad thuis in te vullen. De opdracht staat op het werkblad. Het ingevulde werkblad zal besproken worden tijdens de bijeenkomst, dus geef duidelijk aan dat de kinderen het dan weer moeten meebrengen. Het is echter ook mogelijk om het werkblad gewoon te laten invullen tijdens het programma (zie *Verkenning*).

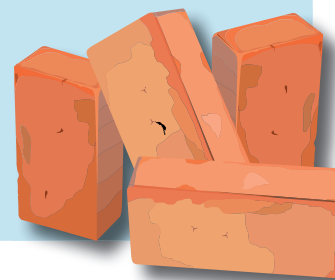
BENODIGDHEDEN

Vooraf

Hieronder vind je een opsomming van alles wat je nodig hebt voor deze bijeenkomst. Zorg ervoor dat je ruim voor het begin van de bijeenkomst klaar bent met alle voorbereidingen. Zo heb je alle tijd om aandacht te besteden aan de kinderen wanneer zij binnenkomen.

Benodigheden

- Kopieën van werkblad 11.1 en 11.2 voor alle kinderen (werkblad 11.1 mogelijk van tevoren meegegeven, zie VOORBEREIDING);
- Pennen;
- Een flap-over met stiften;
- Een bijbel (NBV);
- Een kopie van werkblad 11.3;
- Schrijfpapier.

PROGRAMMA

5 minuten

Opening

Heet de kinderen van harte welkom. Vraag hun om aan tafel te komen zitten. Spreek het volgende gebed uit:

God,
dank U wel dat wij door dit gebed
contact mogen zoeken met U.
Misschien lijkt U soms een beetje ver weg,
maar wij hoeven Uw naam maar te noemen
en U bent bij ons.

Wilt U ons vandaag helpen te leren
dat wij altijd bij U terecht kunnen:
als we boos zijn of verdrietig
en als we gelukkig zijn en blij;

dat U voor ons een vriend wilt zijn
die ons nooit teleurstelt,
op wie we altijd kunnen vertrouwen
en die altijd naar ons wil luisteren.

Wilt U ons helpen om te luisteren naar U,
naar alle goede woorden die U ons geeft
en die ons helpen
om echte vrienden te zijn voor elkaar.

Amen.

10 minuten

Verkenning

Als je werkblad 11.1 van tevoren aan de kinderen had meegegeven (zie VOORBEREIDING), vraag hun dan om het ingevulde werkblad er even bij te pakken. Had je werkblad 11.1 niet van tevoren uitgedeeld, doe dat dan nu en laat het ter plekke invullen.

Ga met de kinderen in gesprek over wat zij hebben opgeschreven. Wat valt hun op? Wordt er veel gebeden of juist weinig? Wordt er gebeden met eigen woorden of zijn het vooral gebeden die door anderen zijn verzonnen? Waar wordt het meest gebeden? Voor wie of wat wordt het meest gebeden? Hebben de kinderen ook opgeschreven wanneer ze zelf bidden? Of doen ze dat niet? Let op: vraag nog niet *hoe* er wordt gebeden. Houd het kort: het gaat hier slechts om een eerste kennismaking met het thema.

Vertel tot slot dat deze bijeenkomst gaat over hoe je contact kunt hebben met God en dat je daarvoor speciaal wilt kijken naar het gebed. Want als mensen bidden, spreken ze God direct aan. Het gebed is bedoeld voor Hem.

25 minuten

Verdieping

Vraag de kinderen of ze denken dat bidden vooral met woorden te maken heeft. Of is er nog meer over te zeggen? Wat valt er te zien aan mensen die bidden? Wat doen de kinderen zelf als ze bidden? De meeste mensen sluiten hun ogen en vouwen hun handen. Weten de kinderen waarom? Als je je handen vouwt en je ogen sluit, dan laat je daarmee zien dat je je door niets wilt laten afleiden als je met God gaat praten. Vraag de kinderen of zij denken dat het 'verplicht' is om je handen te vouwen en je ogen te sluiten (dat is het natuurlijk niet). Het gaat er hier om dat bidden niet slechts met woorden te maken heeft, maar dat het ook iets is wat je doet.

Deel pennen en kopieën van werkblad 11.2 uit. Het is mogelijk dat de afbeeldingen wat hilariteit oproepen. Dat is niet erg. Laat de kinderen lachen, maar vraag hun daarna om toch iets op te schrijven. Geef hun een minuutje de tijd en vraag daarna wat ze hebben opgeschreven. Drie afbeeldingen laten duidelijk verschillende emoties zien: verwachting of dankbaarheid; verdriet (het niet meer zien zitten); boosheid. De afbeelding waarop het meisje een 'normale' gebedshouding aanneemt, zou je neutraal kunnen noemen. Vraag de kinderen of ze kunnen bedenken bij welke situaties dit past. Waar zou je op een dankbare manier voor kunnen bidden? Wanneer zou je kunnen bidden met verdriet, of met boosheid? Geef eventueel een voorbeeld uit je eigen gebedspraktijk. Vraag de kinderen ten slotte of ze ook zo zouden kunnen bidden als het meisje. Hoe zou dat zijn?

Leg de kinderen uit dat bidden in het christelijk geloof belangrijk is. Het is een manier om in contact te komen met God. In de Bijbel staan heel veel voorbeelden van mensen die bidden tot God en Hem laten zien dat ze dankbaar zijn, of dat ze ergens verdriet om hebben, of dat ze boos zijn op God omdat ze niet alles begrijpen wat er om hen heen of met andere mensen gebeurt. Jezus bad ook tot God. En Hij heeft Zijn leerlingen een gebed geleerd dat tot op de dag van vandaag door christenen wordt gebruikt. Vraag de kinderen of ze weten welk gebed dat is. Kunnen ze het ook opzeggen? Laat het hen proberen. Schrijf het ondertussen op de flap-over. Laat de kinderen ook zien waar het Onzevader staat in de Bijbel (Matteüs 6: 9-13 en Lucas 11: 2-4).

Geef aan dat je het Onzevader wilt uitbeelden. Zet de flap-over met het Onzevader erop duidelijk zichtbaar neer en ga met de kinderen ergens staan waar je de ruimte hebt. Lees steeds een regel van het Onzevader voor en beeld deze uit (zie werkblad 11.3). Vraag aan de kinderen om jou na te doen. Ook nu zal er vast enige hilariteit ontstaan. Dat is niet erg. Herhaal de oefening en vraag de kinderen dan weer aan tafel te komen zitten. Vraag de kinderen wat ze ervan vonden. Hoe was het om het Onzevader uit te beelden in gebaren? Begrepen ze door de gebaren iets meer van dit gebed? Als de kinderen het vooral apart of een beetje raar vonden, dan is dat ook niet erg. Het gaat erom dat de kinderen een keer hebben meegemaakt dat een gebed niet alleen iets is van woorden, maar ook van gebaren, van het hele lichaam, van een houding.

15 minuten

Verwerking

Vat kort samen wat er tot nu toe in de bijeenkomst is gebeurd. Je hebt met de kinderen iets gedeeld over het gebed: waar het gebeurt en op wat voor manier. Er zijn verschillende soorten gebeden. Het gebed is niet alleen iets van woorden, maar ook van doen. Jezus heeft ons het Onzevader geleerd, dat door christenen over de hele wereld wordt gebruikt. Zo heeft Jezus ook heeft laten zien dat we door te bidden contact kunnen maken met God – die niets liever wil dan contact maken met ons, omdat Hij van alle mensen houdt. En als je van elkaar houdt, dan wil je contact met elkaar en dan heb je het beste met elkaar voor, ook al ben je ook weleens boos of verdrietig.

Geef aan dat de kinderen nu zelf contact mogen maken met God door een gebed te schrijven. Deel schrijfpapier uit. Laat de kinderen een gebed schrijven waarin ze formuleren wat ze graag zouden willen zeggen tegen God of wat ze aan Hem zouden willen vragen. Doe zelf ook mee. Nodig een paar kinderen uit om te delen wat ze hebben opgeschreven. Eventueel kun je vragen waarom ze juist dat hebben opgeschreven. Lees ook voor wat je zelf hebt opgeschreven.

5 minuten

Afsluiting

Bid samen opnieuw het Onzevader. Als er voldoende tijd is, kun je de gebaren er ook bij maken.

Vraag de kinderen tot slot om werkblad 11.1 mee naar huis te nemen en de vragen onderaan te bespreken met hun ouders of verzorgers.

Bedank de kinderen voor hun aanwezigheid en hun inzet. Tot de volgende keer!

BIJLAGEN

1. Werkblad 11.1 – Op zoek naar het gebed
2. Werkblad 11.2 – Manieren om te bidden
3. Werkblad 11.3 – Het Onzevader uitgebeeld

Werkblad 11.1 – Op zoek naar het gebed

OPDRACHTEN

1. Let de komende week op waar, wanneer en door wie er wordt gebeden. Schrijf dat op in de weekkalender hieronder. Als je helemaal geen gebed tegenkomt, is dat niet erg. (Misschien kun je dan opschrijven wanneer er wordt gezongen voor God, of wanneer er uit de Bijbel wordt gelezen?)
2. Vergeet niet om je blad mee te nemen naar de bijeenkomst!
3. Neem je werkblad na de bijeenkomst mee naar huis en bespreek dan de vier vragen onder aan het werkblad met je ouders of verzorgers.

ZONDAG	MAANDAG	DINSDAG	WOENSDAG	DONDERDAG	VRIDAG	ZATERDAG
7.00 UUR	7.00 UUR	7.00 UUR	7.00 UUR	7.00 UUR	7.00 UUR	7.00 UUR
9.00 UUR	9.00 UUR	9.00 UUR	9.00 UUR	9.00 UUR	9.00 UUR	9.00 UUR
11.00 UUR	11.00 UUR	11.00 UUR	11.00 UUR	11.00 UUR	11.00 UUR	11.00 UUR
13.00 UUR	13.00 UUR	13.00 UUR	13.00 UUR	13.00 UUR	13.00 UUR	13.00 UUR
15.00 UUR	15.00 UUR	15.00 UUR	15.00 UUR	15.00 UUR	15.00 UUR	15.00 UUR
17.00 UUR	17.00 UUR	17.00 UUR	17.00 UUR	17.00 UUR	17.00 UUR	17.00 UUR
19.00 UUR	19.00 UUR	19.00 UUR	19.00 UUR	19.00 UUR	19.00 UUR	19.00 UUR
21.00 UUR	21.00 UUR	21.00 UUR	21.00 UUR	21.00 UUR	21.00 UUR	21.00 UUR

VRAGEN VOOR JE OUDERS OF VERZORGERS

1. Hoe hebben jullie leren bidden?
2. Wat bidden jullie meestal, als je voor jezelf bidt? Kun je en wil je daar iets over vertellen?
3. Als je bidt tot God, praat Hij dan ook terug? Of werkt dat anders?
4. Maken jullie ook op andere manieren contact met God? Zo ja, hoe?

Werkblad 11.2 – Manieren om te bidden

OPDRACHT

Bekijk de plaatjes hieronder. Het meisje is op alle plaatjes aan het bidden. Hoe zou het meisje zich voelen? Schrijf onder elk plaatje hoe jij denkt dat ze zich voelt.

Werkblad 11.3 – Het Onzevader uitgebeeld

Het gebaar om te beginnen

ONZE VADER

DIE IN DE HEMELN ZIJT

UW NAAM WORDE GEHEILIGD

UW KONINKRIJK KOME

UW WIL GESCHIEDE

OP AARDE

ZOALS IN DE HEMEL

GEEF ONS HEDEN ONS DAGELIJKS BROOD

EN VERGEEF ONS ONZE SCHULDEN

GELIJK WIJ VERGEVEN ONZE SCHULDENAREN

EN LEID ONS NIET IN VERZOEKING

MAAR VERLOS ONS VAN DE BOZE

WANT VAN U IS HET KONINKRIJK

EN DE KRACHT

EN DE HEERLIJKHEID

IN EEUWIGHEID

AMEN

Kijk ook op: www.jop.nl/catechese > JOP Basics.